

Donizetti: Lucrezia Borgia - szcenírozott előadás

2021. november 23. Kodály Központ, Pécs

Az előadás a Müpa, a Pannon Filharmonikusok és a Zsolnay Örökségkezelő Nonprofit Kft. koprodukciója.

<p>Personaggi: ALFONSO, Duca di Ferrara (Basso) LUCREZIA BORGIA, sua consorte (Soprano) GENNARO, capitano di ventura (Tenore) MAFFIO ORSINI, nobile Romano (Contralto) JEPPO LIVEROTTO, giovine signore (Tenore) APOSTOLO GAZELLA, signore Napoletano (Basso) ASCANIO PETRUCCI, nobile Senese (Basso) OLOFERNO VITELLOZZO, altro nobile (Tenore) GUBETTA, Spagnuolo, confidente di Lucrezia (Basso) RUSTIGHELLO, confidente del Duca Alfonso (Tenore) ASTOLFO, scherano ai servizio dei Borgia (Basso) Un USCIERE Un COPPIERE</p> <p>CORO e COMPARSE: Cavalierei, Dame, Maschere, Scherani, Cortigiani, Voci di dentro</p> <p>Preludio</p> <p>PROLOGO Venezia. Terrazzo del palazzo Grimani. Festa di notte. Alcune maschere attraversano di tratto in tratto il terrazzo, dai due lati del quale si vede il palagio splendidamente illuminato. In fondo il canale della Giudecca, sul quale si veggono a intervalli nelle tenebre alcune gondole. In lontano Venezia al chiaror di luna.</p> <p>GAZELLA Bella Venezia!</p> <p>PETRUCCI Amabile!</p> <p>GAZELLA, PETRUCCI Degni piacer soggiorno</p> <p>ORSINI Men di sue notti è limpido</p>	<p>Personaggi: ALFONSO, Duca di Ferrara (Basso) LUCREZIA BORGIA, sua consorte (Soprano) GENNARO, capitano di ventura (Tenore) MAFFIO ORSINI, nobile Romano (Contralto) JEPPO LIVEROTTO, giovine signore (Tenore) APOSTOLO GAZELLA, signore Napoletano (Basso) ASCANIO PETRUCCI, nobile Senese (Basso) OLOFERNO VITELLOZZO, altro nobile (Tenore) GUBETTA, Spagnuolo, confidente di Lucrezia (Basso) RUSTIGHELLO, confidente del Duca Alfonso (Tenore) ASTOLFO, scherano ai servizio dei Borgia (Basso) Un USCIERE Un COPPIERE</p> <p>CORO e COMPARSE: Cavalierei, Dame, Maschere, Scherani, Cortigiani, Voci di dentro</p> <p>Preludio</p> <p>PROLOGO Venezia. Terrazzo del palazzo Grimani. Festa di notte. Alcune maschere attraversano di tratto in tratto il terrazzo, dai due lati del quale si vede il palagio splendidamente illuminato. In fondo il canale della Giudecca, sul quale si veggono a intervalli nelle tenebre alcune gondole. In lontano Venezia al chiaror di luna.</p> <p>GAZELLA Szépséges Velence!</p> <p>PETRUCCI Imádnivaló!</p> <p>GAZELLA, PETRUCCI Nemes örömök székhelye!</p> <p>ORSINI Itt még az éjszaka is fényesebb, mint máshol a</p>
---	---

<p>d'ogn'altro cielo il giorno.</p> <p>ORSINI, poi LIVEROTTO, VITELLOZZO, PETRUCCI e GAZELLA E l'orator Grimani noi seguirem domani: tali avrem mai tali delizie in riva al Po?</p> <p>GUBETTA Le avrem. D'Alfonso è splendida, lieta la Corte assai; Lucrezia Borgia ...</p> <p>CORO e TUTTI Acquetati, non la nomar giammai.</p> <p>VITELLOZZO Nome esecrato è questo.</p> <p>LIVEROTTO La Borgia, io la detesto.</p> <p>CORO e TUTTI Chi le sue colpe intendere, e non odiarla può?</p> <p>ORSINI Io più di tutti. Uditemi. Un veglio, un indovino ...</p> <p>GENNARO Novellator perpetuo esser vuoi dunque, Orsino?</p> <p>LIVEROTTO, VITELLOZZO, GUBETTA, PETRUCCI, GAZELLA Taci!</p> <p>GENNARO Lascia la Borgia in pace: udir di lei mi spiace.</p> <p>LIVEROTTO, VITELLOZZO Taci, non l'interrompere, breve il suo dir sarà.</p> <p>GENNARO Io dormirò. Destatemi quando finito avrà.</p> <p>ORSINI</p>	<p>nappal.</p> <p>ORSINI, poi LIVEROTTO, VITELLOZZO, PETRUCCI e GAZELLA Grimani, a szónok vezetésével indulunk holnap. Lesz ilyen jó dolgunk a Pó menti Ferrarában is?</p> <p>GUBETTA Bizony lesz! Alfonso herceg udvara káprázatos, Lucrezia Borgia pedig...</p> <p>CORO e TUTTI Megállj! E nevet ki ne ejtsd még egyszer!</p> <p>VITELLOZZO Utálatos egy név.</p> <p>LIVEROTTO "A" Borgia! Hogy én azt hogy gyűlölöm!</p> <p>CORO e TUTTI Ki ne gyűlölné, aki tud bűneiről?!</p> <p>ORSINI Hát én leginkább! Ide figyeljetek! Egy jóslat szerint...</p> <p>GENNARO Már megint a régi nóta, Orsino?</p> <p>LIVEROTTO, VITELLOZZO, GUBETTA, PETRUCCI, GAZELLA Hallgass el!</p> <p>GENNARO Hagyjátok már békén azt a nőt! Hallgatni is rossz!</p> <p>LIVEROTTO, VITELLOZZO Ne szakísd félbe, nem ereszti bő lére.</p> <p>GENNARO Addig én alszom. Ébresszetek fel, ha befejezte!</p> <p>ORSINI</p>
---	---

Uditemi.

Nella fatal di Rimini
e memorabil guerra,
ferito e quasi esanime
io mi giaceva a terra.
Gennaro a me soccorse,
il suo destrier mi porse,
e in solitario bosco
mi trasse e mi salvò.

LIVEROTTO, VITELLOZZO, poi CORO e TUTTI

La sua virtù conosco,
la sua pietade io so.

ORSINI

Là nella notte tacita,
lena pigliando e speme,
giurammo insieme di vivere
e di morire insieme.
"E insiem morrete," allora
voce gridò sonora:
e un veglio in veste nera
gigante a noi s'offrì.

LIVEROTTO, ecc.

Cielo!

ORSINI

"Fuggite i Borgia, o giovani,"
ei proseguì più forte.
"Odio alla rea Lucrezia,
dov'è Lucrezia è morte."

LIVEROTTO, ecc.

Qual mago egl'era
per profetar così?

ORSINI

Sparve ciò detto, e il vento,
in suono di lamento,
quel nome ch'io detesto
tre volte replicò!

LIVEROTTO, ecc. più CORO

Rio vaticinio è questo,
Ma fe' puoi dargli? No.

CORO

Senti. La danza invitaci.
Bando, bando a si triste immagini,
passiam la notte in gioia.
Assai quell'empia femmina

Figyeljete!

Rimininél -míg élek, nem felejttem el-,
sebesülten,
szinte holtan feküldtem
a nyílt csatatéren.
Gennaro mentett meg,
lovára tett és
a biztonságos erdőbe vitt.

LIVEROTTO, VITELLOZZO, poi CORO e TUTTI

Érényes, tudjuk jól,
és könyörületes.

ORSINI

Az éj csendjében,
újra tele étellel és reménnyel,
megfogadtuk egymásnak,
hogy együtt élünk és halunk.
"Együtt haltok." - kiáltott
egy hang,
egy fekete ruhás
vénenberé.

LIVEROTTO, ecc.

Egek!

ORSINI

"Meneküljete a Borgiáktól!"
-kiáltotta még hangosabban.
"Átok Lucreziára,
ahol ő, ott a halál."

LIVEROTTO, ecc.

Miféle jós volt ez?

ORSINI

Köddé vált, a szélben
hagyva jajszavát,
mely a gyűlölt nevet még
háromszor visszhangozta.

LIVEROTTO, ecc. più CORO

Durva egy jóslat,
de hihető-e? Dehogy!

CORO

Halljátok, a zene tánra hív!
Fátylat e bánatos képzelgésre,
töltsük vidáman az éjszakát!
Elég kint okozott

ne diè tormento e noia.

ORSINI

Fede a fallaci oroscopi
l'anima mia non presta fe',
ma pur, mio malgrado, un palpito
tal sovvenir mi desta.
Spesso dovunque movo,
quel veglio orrendo trovo,
dovunque io movo,
quella minaccia orribile
parmi la notte udir, ah!

LIVEROTTO, ecc. più CORO

Finchè il Leon temuto
ne porge asilo e aiuto,
l'arti e il furor de' Borgia
non ci potran colpir.
Vieni, la danza invitaci ...
lasciam costui dormir.

LUCREZIA

Tranquillo ei posa.
Oh! sian così tranquille sue notti sempre!
e mai provar non debba qual delle notti mie,
quant'è il tormento, ah! -

Sei tu?

GUBETTA

Son io. Pavento che alcun vi scopra: ai giorni
vostri, è vero, scudo è Venezia; ma vietar non
puote che conosciuta non v'insulti alcuno.

LUCREZIA

E insultata sarei! m'abborre ognuno!
Pur, per sì trista sorte nata io non era.
Oh! potess'io far tanto che il passato non fosse,
e in un cor solo destare un senso di pietade e amore,
che invano al mondom in mia grandezza
io chiedo! Quel giovin vedi?

GUBETTA

Il vedo, e da più di lo seguo,
e indarno tento scoprir l'arcano
che per fui vi tragge
da Ferrara a Venezia in tanta ambascia.

LUCREZIA

Tu scoprirlo! Nol puoi!
Seco mi lascia.

ez az átkozott nő.

ORSINI

Rossz jóslatra nem adok,
mégsem hagy nyugodni e jövőkép.

Bármerre járok,
e rémisztő vénember
fenyegetését
vélem hallani éjszakánként!

LIVEROTTO, ecc. più CORO

Velence rettegett
Oroszlánja megvéd minket
a Borgiaák aljas praktikáival
szemben.
Jöjj, a zene táncra csábít.
Hagyjuk őt, hadd aludjon.

LUCREZIA

Nyugodtan pihen.
Ó, ilyen nyugalmas legyen minden éjjele!
Sose éljen át oly kínokkal teli éjszakákat,
mint én.

Te vagy az?

GUBETTA

Én. Félek. Az Ön pajzsa maga Velence,
ez igaz, de ha bárki felismerné, Ön mégiscsak
védtelen.

LUCREZIA

És meg is támadnának, hisz mindenki gyűlöl!
Mégis, nem ilyen szomorú sorsra születtem!
Ó, a múltat végképp eltörölni bár tudnám,
és ha egyetlen szívben irántam a szájalom és
szeretet érzését felkelthetném, mit bánnék én bármi
hiú nagyravagyást! Látod ezt az ifjút?

GUBETTA

Látom és hiába követem napok óta,
rá nem jöhetek a titkára,
mely Önt Ferrarából Velencébe hajtotta.

LUCREZIA

Sose fogsz rájönni.
Hagyj vele egyedül!

LUCREZIA

Com'è bello! quale incanto
in quel volto onesto e altero!
No, giammai leggiadro tanto
non sel pinse il mio pensiero.
L'alma mia di gioia è piena
or che alfin lo può mirar.
Mi risparmi, o ciel, la pena
ch'ei mi debba un dì sprezzar.
Se il destassi? ... No, non oso,
nè scoprire il mio sembiante,
pure il ciglio lagrimoso
terger debbo un solo istante.

Lucrezia si toglie la maschera e si asciuga le lagrime.

DUCA

indietro
Vedi? è dessa.

RUSTIGHELLO

indietro
È dessa, è vero.

DUCA

Chi è il garzone?

RUSTIGHELLO

Un venturiero

DUCA

Non ha patria?

RUSTIGHELLO

Ne parenti, ma è guerrier fra i più valenti.

DUCA

Di condurlo adopra ogn'arte
a Ferrara in mio poter.

RUSTIGHELLO

Con Grimani all'alba ei parte,
ei previene il tuo pensier

LUCREZIA

Mentre geme i cor somnesso,
mentre piango a te d'appresso,
dormi e sogna, o dolce oggetto,
sol di gioia e di diletto,
ed un angiol tutelare
non ti desti che al piacer!
Ah! triste notti e veglie amare

LUCREZIA

Milyen szép! Mily varázslatos,
őszinte, büszke arc!
Álmaimban sem gondoltam volna,
hogy ennyire bájos.
Lelkem örömittas, hogy végre
láthatom őt.
Egek, óvjatok meg a bánattól, amit
egy nap majd miatta kell elszenvednem!
Ha felébreszteném?... nem merem,
sem levenni az álarcomat,
bár szemem csupa könny.
Mégis, csak egy pillanatra...

DUCA

Látod? Ő az.

RUSTIGHELLO

Valóban.

DUCA

És a suhanc?

RUSTIGHELLO

Egy kalandor.

DUCA

Hontalan?

RUSTIGHELLO

Apátlan-anyátlan, de a legbátrabb harcos.

DUCA

Intézd úgy, hogy Ferrarába jöjjön,
ott majd lesz rajta hatalmam.

RUSTIGHELLO

Grimani kíséretében hajnalban indul;
ez a fiú olvassa az Ön gondolatait.

LUCREZIA

Míg egy megalázott szív érted nyög,
míg érted sírok itt melletted,
aludj és álmodj, te édesség,
örömök napsugara, te,
védő angyalod ne ébresszen másra,
csak boldogságra.
Ó, bánatosak az éjjelek, keserűek a nappalok,

<p>debbo sola sostener. Gioie sogna, ed un angiol non ti desti che al piacer!</p> <p>Lucrezia si avvicina a baciare la mano a Gennaro. I due mascherati partono. Gennaro si desta e afferra Lucrezia per le braccia.</p> <p>LUCREZIA Ciel!</p> <p>GENNARO Che vegg'io?</p> <p>LUCREZIA Lasciatemi!</p> <p>GENNARO No, no, gentil signora.</p> <p>LUCREZIA Lasciatemi!</p> <p>GENNARO No, per mia fede!</p> <p>LUCREZIA Ah! lasciatemi!</p> <p>GENNARO No, per mia fede! Ch'io vi contempli ancora! Leggiadra, leggiadra, amabil siete, nè paventar dovete, che ingrato ed insensibile per voi si trovi un cor.</p> <p>LUCREZIA Gennaro! e fia possibile che a me tu porti amor?</p> <p>GENNARO Qual dubbio è il vostro?</p> <p>LUCREZIA Ah dimmelo.</p> <p>GENNARO Sì, quanto lice, io v'amo</p> <p>LUCREZIA fra sè</p>	<p>melyeket túrnöm kell. Szépeket álmoldj, és angyalod ne ébresszen másra, csak boldogságra.</p> <p>LUCREZIA Nagy ég!</p> <p>GENNARO Mit látok?!</p> <p>LUCREZIA Eressz el!</p> <p>GENNARO Nem, kedves hölgy!</p> <p>LUCREZIA Eressz el!</p> <p>GENNARO Hitemre, nem!</p> <p>LUCREZIA Ó, eressz el!</p> <p>GENNARO Hitemre, nem! Hadd szemléljem Önt még! Bájos, kedves! Önnek félnie nem kell, hogy tán hálátlan és érzéketlen Ön iránt e szív.</p> <p>LUCREZIA Gennaro! Lehetséges, hogy akár még szeretni is tudnál?</p> <p>GENNARO Miért e kétség?</p> <p>LUCREZIA Ó, mondd ki!</p> <p>GENNARO Igen, amennyire illik, szeretem.</p> <p>LUCREZIA</p>
---	---

Oh gioia!	Micsoda öröm!
GENNARO incerto V'a ... v'a ... deciso Eppur, uditemi ... esser verace io bramo. Avvi un più caro oggetto, cui nutro immenso affetto.	GENNARO Sze... sze... Kérem, hallgasson meg! Úgy vágyok őszintének lenni Önhöz. Van, aki drágább számomra, akit végtelenül szeretek.
LUCREZIA E ti è dime più caro?	LUCREZIA Aki számodra még nálam is kedvesebb?
GENNARO Si.	GENNARO Igen.
LUCREZIA Chi è mai?	LUCREZIA Ugyan ki?
GENNARO Mia madre ell'è.	GENNARO Az anyám.
LUCREZIA Tua madre!	LUCREZIA Az anyád?
GENNARO Si.	GENNARO Igen.
LUCREZIA Tua madre! Oh mio Gennaro! Tu l'ami?	LUCREZIA Az anyád! Ó én Gennaróm! Szereted őt?
GENNARO Al par di me.	GENNARO Életemnél is jobban.
LUCREZIA Ed ella?	LUCREZIA És ő téged?
GENNARO Ah! compiangetemi: io non la vidi mai.	GENNARO Ó, szánjon engem! Én őt még sohasem láttam.
LUCREZIA Ma, come?	LUCREZIA Hogyan?
GENNARO È funesta istoria, che sempre altrui celai, ma son da ignoto istinto a dirla a voi sospinto; alma cortese e bella	GENNARO Gyászos egy történet, mit nem mondtam még el senkinek, de valami ismeretlen ösztön arra hajt, hogy Önnek feltárjam titkomat; szép és nemes lélek

nel vostro volto appar.

LUCREZIA

Ah! favella, tutto mi puoi narrar!

GENNARO

Di pescatore ignobile
esser figluol credei
e seco oscuro in Napoli
vissi i prim'anni miei.
Quando un guerriero incognito
venne d'inganno a trarmi;
mi diè cavallo ed armi,
e un foglio a me lasciò.

LUCREZIA

Ebben?

GENNARO

Era mia madre, ahi misera!
Mia madre che scrivea ...
di rio possente vittima
per sè, per me te mea;
di non parlar, nè chiedere
il nome suo qual era
calda mi fe' preghiera,
ed obbedita io l'ho,
calda mi fe' preghiera.

LUCREZIA

asciugandosi le lagrime
E il foglio suo?

GENNARO

Miratelo:
mai dal mio cor si parte.

LUCREZIA

Oh! quante amare lagrime
forse in vergarlo ha sparte!

GENNARO

Ed io, signora, oh quanto
su quelle cifre ho pianto!
Ma che? voi pur piangete?

LUCREZIA

Ah sì.

GENNARO

Piangete?

tükröződik az Ön arcán.

LUCREZIA

Ó, szólj, mindent elmondhatsz nekem!

GENNARO

Egyszerű nápolyi halászok
gyermekének hittem magam,
velük töltöttem tudatlanságban
gyermekkorom.
Egyszer egy ismeretlen harcos
érkezett, hogy feltárja előttem a valót.
Felfegyverzett
és átadott nekem egy levelet.

LUCREZIA

És aztán?

GENNARO

Az anyám írta, ó, a balsorsverte!

Aljas hatalmak játékszereként
magáért és értem rettegett;
könyörögve kért, hogy róla ne beszéljek,
és ne kutassak utána.
Én engedelmeskedtem.

LUCREZIA

Ez a levele?

GENNARO

Nézze!
Szívem fölött őrzöm mindig.

LUCREZIA

Ó, mennyi keserű könnyet
ejthetett, amikor írta!

GENNARO

És én, hölgyem, mennyit
sírtam e sorok felett!
Hogyan? Ön sír?!

LUCREZIA

Ó igen!

GENNARO

Ön sír?!

LUCREZIA Per lei ... per te ...	LUCREZIA Önért!... Teérted...
GENNARO Per me?	GENNARO Énértem?
LUCREZIA Per te.	LUCREZIA Teérted!
GENNARO Piangete per me? Alma gentil voi siete, ancor più caro a me.	GENNARO Értém Ön sír? Mily nemes lélek Ön, számomra így még kedvesebb.
LUCREZIA Ama tua madre, e tenero sempre per lei ti serba. Prega che l'ira plachisi della sua sorte acerba. Prega che un giorno stringere ella ti possa al cor.	LUCREZIA Szeresd anyádat, és légy hozzá mindig gyengéd! Imádkozz, hogy haragja csillapodjon, mit keserű sorsa miatt érez! Imádkozz, hogy egy napon keblére szoríthasson!
GENNARO L'amo, si, l'amo e sembrami vederla in ogni oggetto, una soave immagine me n'ho formato in petto; seco, dormente o vigile, seco favello ognor.	GENNARO Szeretem, igen. Mindenben őt vélem látni, lelkemben szelíd képet rajzoltam róla, vele társalgok ébren és ha álmodom.
LUCREZIA fra se Tenero cor!	LUCREZIA Mily gyengéd lélek!
GENNARO Alma gentil voi siete, più caro a me.	GENNARO Mily nemes lélek Ön, számomra így még kedvesebb.
LUCREZIA Ah! Ama tua madre, ecc.	LUCREZIA (Ó, szeresd anyádat, ...)
GENNARO L'amo, ecc.	GENNARO (Szeretem, ...)
Si avvicinano da varie parti le maschere: escono paggi con torcie che accompagnano Dame e Cavalieri. Orsini entra accompagnato dai suoi amici.	
LUCREZIA Gente appressa ... io ti lascio.	LUCREZIA Valaki jön, most mennem kell.
GENNARO	GENNARO

trattenendola Ah! fermate	Ó, maradjon!
ORSINI riconosce Lucrezia, l'addita ai compagni Chi mai veggo!	ORSINI Na, de kit látok?!
LUCREZIA Mi è forza lasciarti.	LUCREZIA El kell most hagyjalak.
GENNARO Deh! chi siete almen dirmi degnate ...	GENNARO Legalább árulja el, ki Ön...
LUCREZIA Tal che t'ama, e sua vita è l'amarti.	LUCREZIA Ki szeret téged, és az élete, hogy szeressen.
ORSINI inoltrandosi lo dirollo.	ORSINI Majd én megmondom, ki ő.
LUCREZIA coprendosi colla maschera il volto, volendo allontanarsi Gran Dio!	LUCREZIA Nagy Isten!
ORSINI opponendosi Non partite. Forza è udirne ... riconducendola	ORSINI Ne szaladjon! Hallja csak Ön is!
LUCREZIA Gennaro!	LUCREZIA Gennaro!
GENNARO Che ardite? S'avvi alcun d'insultarla capace, di Gennaro più amico non è.	GENNARO Mit merészeltek? Aki inzultálni meri a hölgyet, nem barátom többé.
ORSINI Chi siam noi sol chiararla ne piace.	ORSINI Csak felvilágosítjuk őt, hogy mi kik vagyunk, ...
LUCREZIA fra se Oh cimento!	LUCREZIA Két tűz közé kerültem!
ORSINI E poi fugga da te.	ORSINI ... utána hadd szaladjon!
GENNARO Favellate.	GENNARO Beszéljete!
ORSINI	ORSINI

<p>Maffio Orsini, signora, son io, cui svenaste il dormente fratello.</p> <p>VITELLOZZO Io Vitelli, cui feste lo zio trucidar nel rapito castello.</p> <p>LIVEROTTO Io nipote d'Appiano tradito, da voi spento in infame convito.</p> <p>PETRUCCI Io Petrucci, del conte cugino, cui toglieste di Siena il domino.</p> <p>GAZELLA Io congiunto d'oppresso consorte, che vedeste nel Tebro perir.</p> <p>GENNARO Ciel! che ascolto!</p> <p>LUCREZIA fra sè Oh! malvagia mia sorte!</p> <p>CORO Qual rea donna!</p> <p>LUCREZIA fra se Ove fuggo? che dir?</p> <p>ORSINI Or che a lei 'esser nostro è palese, odi il suo ...</p> <p>GENNARO e CORO Dite, dite.</p> <p>ORSINI ecc. Ella è donna che infame si rese, che l'orrore sarà d'ogni etade ...</p> <p>LUCREZIA Grazia! grazia!</p> <p>ORSINI ecc. Ella e donna venefica, impura, vilipese, oltraggiò la natura. Come odiata, è temuta del paro, chè potente il destino la fa.</p>	<p>Maffio Orsini vagyok én, hölgyem, kinek a bátyját álmában szúrta Ön le.</p> <p>VITELLOZZO Vitelli én, kinek nagybátyját Ön, miután elfoglalta várát, felkoncoltatott.</p> <p>LIVEROTTO Appiano unokája vagyok én, kit elárult, és egy gyalázatos lakomán kivégeztetett.</p> <p>PETRUCCI Petrucci, a gróf rokona, kit Ön kifogatott sienai birtokaiból.</p> <p>GAZELLA Én rokona vagyok az Ön megalázott hitvesének, kit az Ön szeme láttára öltek a Teverébe.</p> <p>GENNARO Nagy ég! Mit hallok?!</p> <p>LUCREZIA Ó, keserves sorsom!</p> <p>CORO Micsoda egy gonosz nő!</p> <p>LUCREZIA Hogy meneküljek? Mit mondjak?</p> <p>ORSINI Most, hogy előtte immár nem titok kilétünk, halld az ő...</p> <p>GENNARO e CORO Mondjátok!</p> <p>ORSINI ecc. Ez az a hírhedt nő, kinek neve rémülettel tölt majd el minden nemzedéket ezután.</p> <p>LUCREZIA Kegyelem!</p> <p>ORSINI ecc. Ez az az aljas méregkeverő, ki erőszakot tesz a Természeten. Gyűlölt és rettegett. A sors hogy ruházhatta fel ekkora hatalommal?!</p>
--	--

GENNARO
Oh! chi è mai?

LUCREZIA
supplichevole a' suoi piedi
Non udirli, o Gennaro ...

ORSINI ecc., più CORO
strappandole la maschera
È la Borgia ... ravvisala ...

GENNARO
Dio! ... va, va, va!

TUTTI
con un grido d'orrore
Ah!

LUCREZIA
Ah!

Tutti fuggono, Lucrezia segue Gennaro, tenendolo
per le ginocchia.

ATTO PRIMO

SCENA PRIMA
Una piazza di Ferrara.
Da un lato palazzo con verone, sotto al quale uno
stemma di marmo, ove è scritto con caratteri visibili
di rame dorato «BORGIA».
Dall'altro una piccola casa coll'uscio sulla strada,
le cui finestre sono illuminate di dentro.
Notte

DUCA
Nel veneto corteggio lo ravvisasti?

RUSTIGHELLO
E me gli posi al fianco, e lo seguii come se
l'ombra io fossi del corpo suo.
addita la casa di Gennaro
Quello è il suo tetto.

DUCA
Quello? Appo il ducale ostello ...
Lucrezia il volle!

RUSTIGHELLO
E in esso ancora il vuole,
se non m'inganna di quel vil Gubetta

GENNARO
Ó, hát kicsoda ő?

LUCREZIA

Ne halld meg, amit mondanak, ó, Gennaro!

ORSINI ecc., più CORO

Ez a Borgia! ... Jól nézd meg magadnak!

GENNARO
Isten!... el, el, el innen!

TUTTI

Ah!

LUCREZIA
Ah!

ATTO PRIMO

SCENA PRIMA
Una piazza di Ferrara.
Da un lato palazzo con verone, sotto al quale uno
stemma di marmo, ove è scritto con caratteri visibili
di rame dorato «BORGIA».
Dall'altro una piccola casa coll'uscio sulla strada,
le cui finestre sono illuminate di dentro.
Notte

DUCA
Tehát láttad őt a velencei küldöttségben?

RUSTIGHELLO
És mindenhová követtem,
mint az árnyék.

Ide van elszállásolva.

DUCA
Ide? A hercegi palotával szemben...
Lucrezia akarta így!

RUSTIGHELLO
Gondolom, azzal az aljas Gubettával akarja a fiú
minden lépését figyeltetni.

l'ire e il redir, e lo spiar furtivo.

DUCA

Entrarvi ei puote, non ne uscir mai vivo.
Odonsi voci e suoni dalla casa di Gennaro
Odi?

RUSTIGHELLO

Gli amici in festa.
Tutta la notte accoglieva in quelle porte
il giovin folle.

VOCI dalla casa

Viva! ... Evviva! ...

RUSTIGHELLO

Separarsi all'alba han per costume.

DUCA

E l'ultim' alba è questa che al temerario splende;
l'ultimo addio che dagli amici ei prende.

Vieni: la mia vendetta
è meditata e pronta:
ei l'assicura e affretta
col cieco suo fidar.

RUSTIGHELLO

Ma se l'altier Grimani
là si recasse ad onta?

DUCA

Mai per codesti insani
me non vorrà sfidar.
Qualunque sia l'evento
che può recar fortuna,
nemico non pavento
l'altero ambasciator.
Non sempre chiusa ai popoli
fu la fatal Laguna,
ad oltraggiato principe
aprir si puote ancora.

I suoni dalla casa di Gennaro si fan più vicini, si
spengono i lumi.

RUSTIGHELLO

Tutta la notte in festa.

DUCA

E l'ultima sarà.

DUCA

Bemehet, de élve nem távozzhat onnan.

Hallod?

RUSTIGHELLO

Barátai azok, ünnepi hangulatban.
Egész éjjel itt tivornyáznak nála.

VOCI dalla casa

Éljen, hurrá!

RUSTIGHELLO

Hajnalban szoktak csak oszolni.

DUCA

Az utolsó hajnal virrad a gyalázatosra,
utoljára hallja barátaitól: "agyó"!

Íme! Bosszútervem kész.

Gyors sikerét
a suhanc vak bizalma
garantálja.

RUSTIGHELLO

És ha a gőgös Grimani
mégis nála maradna?

DUCA

Ellenem nem mer fellépni,
bármi is történne ezekkel az aljasokkal.
Akárhogy is alakuljanak a dolgok,
nem félem a követ bosszúját.

A Canal Grande torkolata nincs mindig zárva,
megnyíthat egy-egy ellenséges herceg előtt.

RUSTIGHELLO

Egész éjjel tivornyáztak.

DUCA

Utoljára.

<p>RUSTIGHELLO L'ultimo addio sar�.</p> <p>DUCA S� ... Qualunque sia l'evento, ecc.</p> <p>Escono tutti lieti dalla casa di Gennaro. Egli solo � pensoso. Gubetta si fa vedere in disparte.</p> <p>ORSINI, LIVEROTTO, VITELLOZZO, PETRUCCI, GAZELLA Addio, Gennaro.</p> <p>GENNARO Addio, nobili amici.</p> <p>ORSINI Ma che? deggio si mesto mirarti ognor?</p> <p>GENNARO Mesto non gi� fra se Potessi, se non vederti, almen giovarti, o madre!</p> <p>ORSINI Mille belt� leggiadre saran stasera al genial festino, cui la gentil n'invita principessa Negroni.</p> <p>TUTTI meno Gennaro Tutti fummo invitati</p> <p>GUBETTA avanzandosi E il sono anch'io.</p> <p>LIVEROTTO, VITELLOZZO, PETRUCCI, GAZELLA Oh! Il signor Beverana!</p> <p>Tutti gli vanno incontro, tranne Gennaro e Orsini.</p> <p>GENNARO a Orsini Da per tutto � costui! Gi� da gran tempo m'� sospetto.</p> <p>ORSINI Oh, non temer: uom lieto, e, qual siam tutti, uno sventato � desso.</p>	<p>RUSTIGHELLO Ez lesz az utolsó "agy�"!</p> <p>DUCA �gy bizony...</p> <p>ORSINI, LIVEROTTO, VITELLOZZO, PETRUCCI, GAZELLA Agy�, Gennaro!</p> <p>GENNARO Agy�, nemes barátaim!</p> <p>ORSINI Nahát! Miért vagy mindig bánatos?</p> <p>GENNARO Bánatos? Dehogy!</p> <p>(Dehogynem... Hogy tudn�k tenni érted, ha nem is láthatlak, �, anyám?)</p> <p>ORSINI Ezer léha öröm v�r r�nk holnap este Negroni hercegn� bálján.</p> <p>TUTTI meno Gennaro Mi mind meg vagyunk hívva!</p> <p>GUBETTA �n is!</p> <p>LIVEROTTO, VITELLOZZO, PETRUCCI, GAZELLA �, Beverana �r!</p> <p>GENNARO Legfőképp �! Régóta gyanús nekem ez az ember.</p> <p>ORSINI Ne aggódj! Vidám fickó, és hozzánk hasonlóan kissé bolond.</p>
---	--

<p>VITELLOZZO Or via! così dimesso io non ti vo', Gennaro.</p> <p>LIVEROTTO Ammaliato t'avria forse la Borgia?</p> <p>GENNARO E ognor di lei v'udrò parlarmi? Giuro al cielo, signori, scherzi non voglio, Uomo non v'ha che abborra al par di me costei.</p> <p>PETRUCCI Tacete. È quello il suo palagio.</p> <p>GENNARO E il sia. Stampare in fronte vorrei l'infamia, anche a stampar son pronto su quelle mura dov'è scritto "Borgia".</p> <p>Sale un gradino e colla punta del pugnale fa saltar via il "B" del BORGIA.</p> <p>LIVEROTTO, ecc. Che fai?</p> <p>GENNARO Leggete adesso</p> <p>ORSINI, LIVEROTTO, ecc. Oh diamin! "ORGIA"!</p> <p>GUBETTA Una facezia è questa, che può costar domani ben cara a molti.</p> <p>GENNARO Ove del reo si chiede, me stesso a palesar pronto son io.</p> <p>Si vedono indietro due uomini vestiti di nero.</p> <p>ORSINI Qualcun ci osserva. Separiamci.</p> <p>TUTTI Addio.</p> <p>Gennaro rientra in casa. Gli altri si disperdono.</p> <p>RUSTIGHELLO Oui che fai?</p>	<p>VITELLOZZO Elég! Ne is lássalak ilyen letörtnek, Gennaro!</p> <p>LIVEROTTO Tán megbabonázott az a Borgia?</p> <p>GENNARO Tán állandóan róla beszélek? Az égre esküszöm, és nem tréfálok, ember nincs, ki nálam jobban gyűlölné.</p> <p>PETRUCCI Csendesebben! Ez az ő palotája.</p> <p>GENNARO És akkor mi van? Homlokára sütném a szégyen bélyegét vétkeiért, miként erre a falra is, min a Borgia név áll!</p> <p>LIVEROTTO, ecc. Mit művelsz?</p> <p>GENNARO Most olvassátok!</p> <p>ORSINI, LIVEROTTO, ecc. A manóba! "ORGIA"!</p> <p>GUBETTA Ezt nevezem arcátlanságnak! Ez bizony sokba fog kerülni!</p> <p>GENNARO Ha keresik a tettet, feladom magamat.</p> <p>ORSINI Figyelnek bennünket. Váljuk el!</p> <p>TUTTI Agyó!</p> <p>RUSTIGHELLO Hát te meg?</p>
--	--

ASTOLFO

Che tu ten vada fermo aspetto.

E tu che fai?

RUSTIGHELLO

Che tu sgombri la contrada fermo attendo.

ASTOLFO

Con chi l'hai?

RUSTIGHELLO

Con quel giovine straniero ch'ha qui stanza.

E tu con chi?

ASTOLFO

Con quel giovine straniero.

RUSTIGHELLO

Con quel?

ASTOLFO

... che pur esso alberga qui.

RUSTIGHELLO

Dove il guidi?

ASTOLFO

Alla Duchessa.

E tu dove?

RUSTIGHELLO

Al Duca appresso.

ASTOLFO

Oh! la via non è listessa.

RUSTIGHELLO

Nè conduce a un fine stesso.

ASTOLFO

L'una a festa ...

RUSTIGHELLO

L'altra a morte ...

ASTOLFO, RUSTIGHELLO

Delle due qual s'aprirà?

Del più destro o del più forte

dal voler dipenderà.

Rustighello fa un segno dal cantone della strada;

ASTOLFO

Én kitartóan arra várok, hogy eltűnj innét.

Hát te?

RUSTIGHELLO

Én meg arra, hogy végre a levegőnek beszéljek.

ASTOLFO

Oszt ugyan kive' van itt dógod?

RUSTIGHELLO

Azza' az idegen suhancca', aki itte' llakik.

Oszt neked?

ASTOLFO

Azza' az idegen suhancca'.

RUSTIGHELLO

Oszt melyikke' is?

ASTOLFO

... hát azzal, aki itt lakik.

RUSTIGHELLO

Oszt hova lesz vele a menet?

ASTOLFO

A hercegnőhöz.

Oszt neked?

RUSTIGHELLO

A herceghez éppen.

ASTOLFO

Hát, a' nneméppen ugyanaz a menet.

RUSTIGHELLO

Há' dde nagyon nnem!

ASTOLFO

Az egyik menet nász...

RUSTIGHELLO

A másik menet gyász...

ASTOLFO, RUSTIGHELLO

Na akko' mos' mán melyik?

Az erősebb vagy az okosabb...?

entra un drappello di scherani, i quali circondano Astolfo.

RUSTIGHELLO, gli SCHERANI
Non far motto, parti, sgombra:
il più forte appien lo vedi.
Guai per te se appena un' ombra
di sospetto a lui tu porgi.
Sai che un solo qui tutte regge:
somma legge è il suo voler.

ASTOLFO
Lo so ... lo so
Ma il furor della Duchessa?

RUSTIGHELLO, gli SCHERANI
Taci, e d'essa no, non temer.
Al suo nome, alla sua fama,
fè l'audace estrema offesa.

ASTOLFO
Fè l'audace estrema offesa.

RUSTIGHELLO, gli SCHERANI
Vendicarsi il Duca brama;
impedirlo è stolta impresa.

ASTOLFO
Certo, certo, è stolta impresa,

RUSTIGHELLO, gli SCHERANI
Se da saggio oprar tu vuoi,
dèi piegare, partir, tacer.

ASTOLFO
Parto, sì, che avvenga poi...
Vostro sia, non mio pensier.

Astolfo si ritira. Rustighello e gli Scherani atterrano le porte della casa di Gennaro.

SCENA SECONDA
Sala net palazzo Ducale.
Gran porta in fondo. A dritta un uscio chiuso da invetriata. A sinistra un altro uscio segreto. Tavolino in mezzo coperto di velluto.

DUCA
Tutto eseguiti?

RUSTIGHELLO

RUSTIGHELLO, gli SCHERANI
Tágulj innét, meg se nyikkanj,
az erősebb áll előtted.
Egy rossz mozdulat és véged.

Jól tudod, ki itt a góré,
amit ő akar, az a törvény errefele.

ASTOLFO
Tudom, tudom!
Na és a hercegnő haragja, az smafu?

RUSTIGHELLO, gli SCHERANI
Fogd be és rá se hederíts!
A vakmerő suhanc épp úrnődöt
sértette vérig.

ASTOLFO
A suhanc épp úrnőmet sértette vérig?!

RUSTIGHELLO, gli SCHERANI
Hercegi férjétől követel elégtételt,
ebbe' megakadályozni pedig nagy ballépés lenne.

ASTOLFO
Biz', a' n nagy ballépés lenne.

RUSTIGHELLO, gli SCHERANI
A legokosabb tehát, ha szép csendben
felszívódsz.

ASTOLFO
Megyek is, nehogy oszt még
rám kenjék az egészset.

SCENA SECONDA
Sala net palazzo Ducale.
Gran porta in fondo. A dritta un uscio chiuso da invetriata. A sinistra un altro uscio segreto. Tavolino in mezzo coperto di velluto.

DUCA
Mindent előkészítettél?

RUSTIGHELLO

<p>Tutto. Il prigioniero qui presso attende.</p> <p>DUCA Or bada. A quella in fondo segreta sala, della statua a piedi dell' avol mio, riposi armadi schiude quest'aurea chiave. Ivi d'argento un vaso, e un d'or vedrai: nella propinqua stanza ambo gli reca, nè desio ti tenti dell'aureo vaso. Vin de' Borgia è desso. Rustighello fa per partire Attendi. All'uscio appresso ti tienti di spada armato. Ov'io ti chiami, i vasi apporta; ov'altro cenno intendi, col ferro accorri.</p> <p>USCIERE dalla porta La Duchessa.</p> <p>DUCA Affretta. Rustighello parte. Lucrezia entra. Così turbata?</p> <p>LUCREZIA A voi mi trae vendetta. Colpa inaudita, infame, a denunziarvi io vengo. Avvi in Ferrara chi della vostra sposa a pien meriggio oltraggia il nome e mutilarlo ardisce.</p> <p>DUCA M'è noto.</p> <p>LUCREZIA E nol punisce? e il soffre Alfonso in vita?</p> <p>DUCA A noi dinanzi tosto fia tratto.</p> <p>LUCREZIA Sia! pretendo che morte egl'abbia, e al mio cospetto: e sacra ducal parola al vostro amor ne chiedo.</p> <p>DUCA E sacra io dolla. all'Usciere Il prigionier.</p> <p>Usciere parte. Si presenta Gennaro disarmato fra le guardie.</p>	<p>Mindent. A fogoly kint vár.</p> <p>DUCA Most jól figyelj! A titkos szalonban ősöm szobrának talapzatában egy szekrényt nyit ez az aranykulcs. Benne egy ezüst és egy arany kancsó. A szomszéd szobába hozod mindkettőt, Az aranyból inni eszedbe ne jusson. Az a Borgiák bora.</p> <p>Még valami. Az ajtó mögött csupasz törrel kezében készen állsz. Ha hívlak, a kancsókkal jössz, ha intek, fegyverrel a kézben.</p> <p>USCIERE A hercegnő!</p> <p>DUCA Siess!</p> <p>Miért ily feldúlt?</p> <p>LUCREZIA Elégtételt követelek! Hallatlan büntett ügyében teszek feljelentést. Itt Ferrarában az Ön asszonyának becsületébe gázoltak, nevét meggyalázva.</p> <p>DUCA Tudok róla.</p> <p>LUCREZIA És Ön nem vesz elégtételt? Alfonso csak tűr?</p> <p>DUCA Ezen elégtétel az Ön szeme láttára rögvest meglesz.</p> <p>LUCREZIA Helyes! Az ítélet legyen halál! És erre garanciaként az Ön hercegi hűségesküjét kérem.</p> <p>DUCA És én szentül meg is esküszöm.</p> <p>A foglyot!</p>
---	--

LUCREZIA
turbata al vederlo, fra sè
Chi vedo!

DUCA
con un sorriso
Noto vi è desso?

LUCREZIA
fra sè
Oh Ciel! Gennaro! Ahi! qual fatalità!

GENNARO
La vostra Altezza, o Duca, toglier mi fece dal mio
tetto a forza da gente armata.
Chieder posso, io spero,
d'onde mertai questo rigor estremo?

DUCA
Capitano, appressate!

LUCREZIA
fra se
Io gelo, io tremo!

DUCA
Un temerario osava testè, di giorno,
dal ducal palago, con man profana
cancellar l'augusto nome di "Borgia".
Il reo a cerca.

LUCREZIA
I reo non è costui!

DUCA
D'onde il sapete?

LUCREZIA
Egli era stamane altrove ...
Alcun de' suoi compagni commise il fallo.

GENNARO
Non è ver.

DUCA
L'udite?
Siate sincero, e dite se il reo voi siete.

GENNARO
Uso a mentir non sono; chè della vita istessa
più caro ho l'onor mio.

LUCREZIA
Kit látok?!

DUCA
Ismeri tán?

LUCREZIA
(Egek! Gennaro! Jaj, minő végzet!)

GENNARO
Hercegi felség! Fegyveresek kényszeríttek Önhöz
szállásomról.
Ha szabad kérdeznem, mivel érdemeltem ki
ezt a példátlan szigort?

DUCA
Kapitány, fáradjon beljebb!

LUCREZIA
(A hideg kiráz!)

DUCA
Egy vakmerő nem átallotta fényes nappal a hercegi
palota homlokzatán álló dicső "Borgia" nevet
megcsonkítani.
A tettes kerestetik.

LUCREZIA
Nem ez a tettes.

DUCA
Honnét tudja Ön?

LUCREZIA
Máshol volt azidőtájt...
A társai közül az egyik a tettes.

GENNARO
Nem igaz.

DUCA
Hallja Ön?
Őszintén vallja be, maga tette?

GENNARO
Nem kenyerem a hazugság. A becsületem drágább
az életemnél is.

Duca Alfonso, io confesso, il reo son io.	Alfonso herceg, bevallom, én tettem.
LUCREZIA fra se Misera me!	LUCREZIA (Én nyomorult!)
DUCA piano a Lucrezia Vi diedi la mia ducal parola ...	DUCA Ön hercegi szavamat vette.
LUCREZIA Alcuni istanti favellarvi in segreto, Alfonso, io bramo. fra se Deh! secondami, o Ciel!	LUCREZIA Négyszemközt kívánok Önnel szólni, Alfonso. (Szent Ég, légy támaszom!)
A un cenno di Alfonso Gennaro è condotto via.	
DUCA Soli noi siamo. Che chiedete?	DUCA Egyedül vagyunk. Mit óhajt?
LUCREZIA Vi chiedo, o signore, di quel giovane illesa la vita.	LUCREZIA Azt kérem Öntől, uram, hagyja meg az ifjú életét.
DUCA Come? dianzi cotanto rigore? L'ira vostra è si tosto sparita?	DUCA Hogyan? És az iménti szigor? Haragja ily gyorsan elillant?
LUCREZIA con vezzo Fu capriccio. A che giova ch'ei mora? giovin tanto! ... Perdono gli do.	LUCREZIA Pusztá szeszély volt. Mire megyünk a halálával? Hisz olyan fiatal... Megbocsátok neki.
DUCA La mia fede vi diedi, o signora, nè a mia fede giammai fallirò.	DUCA Eskümet vette, asszonyom, és én esküt nem szegek soha.
LUCREZIA Ma, Duca ...	LUCREZIA De hercegem!
DUCA Mai.	DUCA Soha.
LUCREZIA Ascoltate ...	LUCREZIA Hallgasson meg ...
DUCA Mai.	DUCA Soha.
LUCREZIA frenandosì	LUCREZIA

<p>Don Alfonso, favore ben lieve voi negate a sovrana, a consorte!</p> <p>DUCA Chi v'offese irne impune non deve. Voi chiedeste, io giurai a sua morte.</p> <p>LUCREZIA Perdoniam: siam clementi del paro ... la clemenza è regale virtù.</p> <p>DUCA No, mai ... Non posso.</p> <p>LUCREZIA E si avverso a Gennaro chi vi fè, caro Alfonso?</p> <p>DUCA Chi? ... Tu!</p> <p>LUCREZIA Io? che dite?</p> <p>DUCA Tu l'ami, si, tu l'ami!</p> <p>LUCREZIA fra sè Che ascolto!</p> <p>DUCA In Venezia il seguisti.</p> <p>LUCREZIA fra se Ah! giusto Ciel!</p> <p>DUCA Si, tu l'ami, e il seguisti.</p> <p>LUCREZIA Io?</p> <p>DUCA Anche adesso nel volto ti leggea l'empio ardor che nutristi.</p> <p>LUCREZIA Don Alfonso!</p> <p>DUCA</p>	<p>Don Alfonso! Hitvese, egy nemes hölgy kívánságát Ön megtagadja?</p> <p>DUCA A bűnös büntetlenül nem távozhat. Ön kérte, én megígértem halálát.</p> <p>LUCREZIA Kegyelmezzünk meg! Ketten együtt! Gyakoroljuk ez uralkodói erényt!</p> <p>DUCA Soha. Nem tehetem.</p> <p>LUCREZIA Ugyan ki tette Önt ily ellenségessé Gennaro iránt, kedves Alfonso?</p> <p>DUCA Hogy ki?... Hát te!</p> <p>LUCREZIA Én?! Mit nem mond?!</p> <p>DUCA Szereted!</p> <p>LUCREZIA (Nem hiszek a fülemnek.)</p> <p>DUCA Miatta mentél Velencébe.</p> <p>LUCREZIA (Ó, egek!)</p> <p>DUCA Úgy van, szereted és utána mentél.</p> <p>LUCREZIA Én?!</p> <p>DUCA Még most is ott a kéjvágy pírja az arcodon.</p> <p>LUCREZIA Don Alfonso!</p> <p>DUCA</p>
--	--

T'acqueta.	Hallgass!
LUCREZIA Vi giuro, vi giuro ...	LUCREZIA Esküszöm, hogy ...
DUCA Non macchiarti di nuovo spergiuro.	DUCA Ne szennyezd magad még jobban hamis esküvel!
LUCREZIA No.	LUCREZIA De ...
DUCA Tu l'ami e in Venezia il seguisti.	DUCA Szereted és miatta mentél Velencébe.
LUCREZIA Don Alfonso!	LUCREZIA Don Alfonso!
DUCA È omai tempo ch'io prenda de' miei torti vendetta tremenda; e tremenda da questo momento sul tuo complice infame cadrà.	DUCA Itt az idő, hogy rettenetes bosszút álljak. Rettenetes lesz nyomorult szeretőd bukása.
LUCREZIA in ginocchio Ah, grazia, Alfonso, pietà!	LUCREZIA Alfonso, kegyelem!
DUCA L'indegno vo' spento.	DUCA Vérét veszem a nyomorultnak.
LUCREZIA Per pietà!	LUCREZIA Kegyelmet!
DUCA Più non odo pietà.	DUCA Nincs többé kegyelem.
LUCREZIA Non odi pietà? No?	LUCREZIA Hát nincs kegyelem?!
DUCA No.	DUCA Nincs.
LUCREZIA No? sorgendo Oh! a te bada, a te stesso pon mente Don Alfonso, mio quarto marito! Omai troppo m'hai visto piangente, omai troppo il mio core è ferito. Al dolore sottentra la rabbia, ti potria far la Borgia pentir.	LUCREZIA Nincs? Vigyázz, vedd elő a jobbik eszed, Don Alfonso, kedves negyedik férjem! Eleget láttál sírni, eleget keserítetted a szívemet. Ha egy Borgia kínjaiba harag szívárog, annak csúnya vége lehet.

DUCA

Mi sei nota, nè porre in oblio
chi sei tu, se il volessi, potrei;
ma tu pensa che il Duca son io,
che in Ferrara e in mia mano tu sei!
Io ti lascio la scelta s'ei debba
di veleno o di spada morir.
Scegli.

LUCREZIA

fuor di se
Oh Dio!

DUCA

Scegli.

LUCREZIA

Dio possente!
Oh! A te bada, ecc.

DUCA

Mi se nota, ecc.
Trafitto tosto ei sia.

LUCREZIA

Deh! t'arresta ...

DUCA

Ch'ei cada ...

LUCREZIA

Non commetter si nero delitto!

DUCA

Scegli, scegli ...

LUCREZIA

Ah! non muojia di spada!

DUCA

Sii prudente: d'appresso ti sono,
nulla speme ti è dato nutrir.

fa cenno che venga Gennaro

LUCREZIA

L'infelice al suo fato abbandono...
Uom crudele! mi sento morir!

cade sopra una sedia.

È introdotto Gennaro.

DUCA

Ismerlek én! Ha akarnám, se tudnám
elfelejteni, hogy ki vagy te.
De te se feledd, hogy a herceg én vagyok,
és itt Ferrarában a markomban tartalak.
Viszont hagyom, hogy te válassz, hogy haljon meg:
méreg vagy tőr?
Válassz!

LUCREZIA

Isten!

DUCA

Válassz!

LUCREZIA

Mindenható Isten!

DUCA

Jó, akkor le is szúrjuk rögvest.

LUCREZIA

Jaj, megállj...!

DUCA

Meg kell halnia.

LUCREZIA

Ne merészed ezt a sötét bűnt...!

DUCA

Válassz!

LUCREZIA

Ó, ne tőr által!

DUCA

Észnél légy! Figyellek.
Ne is reménykedj!

LUCREZIA

(A boldogtalant sorsára kell hagynom.)
Kegyetlen férfi! Mindjárt meghalok!

DUCA

a Gennaro

Della Duchessa ai prieghi,
che il vostro fallo obblia,
è forza pur ch'io pieghi,
e liberta vi dia.

LUCREZIA

fra se

Oh! come ei finge!

DUCA

E poi, tanto è valore in voi,
che d'Adria il mar privarne,
e Italia insiem, non vo'.

GENNARO

Quai so darne grazie,
signor, ve'n do.

LUCREZIA

fra se

Perfido!

GENNARO

Pur, poichè dirlo è dato
senza temer vitade,
in uom che l'ha mertato
il beneficio cade.

DUCA

Come?

GENNARO

Di vostra Altezza il padre,
cinto d'avverse squadre,
pena, se scodo e aita
non gli era un venturier.

DUCA

E quel voi siete?

LUCREZIA

sorgendo

E vita voi gli serbaste?

GENNARO

È ver.

LUCREZIA

Duca! ...

DUCA

A hercegnó akarátának,
ki az Ön vétkei hajlandó elfelejteni,
kénytelen vagyok meghajolni,
és Önnek visszaadni a szabadságát.

LUCREZIA

(Milyen aljas színjáték!)

DUCA

Meg aztán, az Ön vitézi képességeitől
az Adriát és Itáliát megfosztani
igazán nem akarhatom.

GENNARO

Illő hálával köszönöm, uram.

LUCREZIA

(Az aljas!)

GENNARO

És most, hogy már életem
nincs veszélyben, elmondom,
hogy kegyére
nem vagyok méltatlan.

DUCA

Hogyan?

GENNARO

Kegyelmed atyja,
ellenségtől körülvéve elbukik,
ha egy kalandor nem terem
éppen arra védőpajzs gyanánt.

DUCA

Te voltál az?

LUCREZIA

És életét Ön megmentette?

GENNARO

Igen.

LUCREZIA

Herceg!

DUCA
fra se
L'indegna spera.

LUCREZIA
fra se
S'ei si mutasse!

DUCA
fra se
È vano
a Gennaro
Seguir la mia bandiera
vorreste, o Capitano?

GENNARO
Al Veneto Governo
nodo mi stringe eterno,
e sacro è il giuro.

DUCA
guarda Lucrezia
lo so ...

LUCREZIA
fra se
Dio!

DUCA
lo so.
presentandogli una borsa
Quest' oro almen, deh! ...

GENNARO
Assai dai miei signori io n'ho.

DUCA
Almen, siccome antico
stil' è fra noi degl'avi,
libare a nappo amico
spero che a voi non gravi.

GENNARO
Sommo per me favore
questo sarà, signore...

DUCA
Gentil la mia consorte
coppiera a noi sarà.

LUCREZIA

DUCA
(Hiú remény.)

LUCREZIA
(Talán ez megennyhíti.)

DUCA
(Ez bizony kevés.)
Szolgálna a zászlóm alatt, kapitány?

GENNARO
Velencéhez köt szent
és örök hűségeskü.

DUCA
Tudom én.

LUCREZIA
Isten!

DUCA.
Tudom, de talán ez az arany, na...

GENNARO
Gazdáim bőven ellátnak velem.

DUCA
Akkor remélem nincs ellenére,
ha legalább -ősi szokás szerint-
iszunk a barátságunkra.

GENNARO
Lekötelez, uram.

DUCA
Hitvesem lesz kedves betölteni
a pohárnok szerepét.

LUCREZIA

<p>fra se State peggior di morte!</p> <p>si alza per fuggire</p> <p>DUCA prendendola per mano Meco, o Duchessa! (fa cenno a Rustighella Olà! a Lucrezia in disparte Guai se ti sfugge un moto, se ti tradisce un detto! Uscir dal mio cospetto vivo quest'uom non dè. Taci, taci! Versa il liquor, ti è noto, strano è il ribrezzo in te.</p> <p>LUCREZIA Oh! se sapessi a quale opra m'astringi atroce, per quanto sii feroce, ne avresti orror con me. Ah! pietà! Va: non v'ha mostro eguale, colpa maggior non v'è.</p> <p>GENNARO fra se Meco benigni tanto mai non credea costoro ... Trovar perdono in loro sogno pur sembra a me. Madre! esser dee soltanto del tuo pregar mercè.</p> <p>DUCA Or via: mesciamo!</p> <p>GENNARO Attonito per tanto onor son io.</p> <p>DUCA A voi, Duchessa.</p> <p>LUCREZIA fra se Il barbaro!</p> <p>DUCA a Lucrezia</p>	<p>(Rosszabb vagy a halálnál!)</p> <p>DUCA</p> <p>Mellém, hercegnő!</p> <p>Hé!</p> <p>Egy rossz mozdulat és...</p> <p>Élve nem megy ki ügyse innét.</p> <p>Hallgass és tölts! Tudod, hogy melyikből! Furcsa, nem szoktál ilyenkor így remegni.</p> <p>LUCREZIA Ó, ha tudnád, ezért mit kapsz! Legyél bármilyen vad és erős, nyüszíteni fogsz a rémülettől. Kegyelem! Nincs még egy ilyen szörnyeteg, még egy ilyen gaztett!</p> <p>GENNARO</p> <p>Ennyi kegyről és kedvességről nem is álmodtam!</p> <p>Anyám, ki értem imádkozol, ezt csak neked köszönhetem.</p> <p>DUCA Hát akkor koccintsunk!</p> <p>GENNARO Nem találok szavakat e kegyre.</p> <p>DUCA Önre, hercegné!</p> <p>LUCREZIA (Istentelen!)</p> <p>DUCA</p>
--	---

<p>Il vaso d'or.</p> <p>LUCREZIA a parte Gran Dio!</p> <p>versa dal vaso d'oro</p> <p>DUCA V'assista il Ciel, Gennaro.</p> <p>GENNARO Fausto vi sia del paro.</p> <p>bevono</p> <p>LUCREZIA a parte Vanne: non ha natura mostro peggior di te.</p> <p>GENNARO fra se Madre, è la mia ventura del tuo pregar mercè</p> <p>DUCA a parte Trema per te, spergiura! vittima prima egli è.</p> <p>DUCA a Lucrezia Or, Duchessa, a vostr'agio potete trattenerlo oppur dargli commiato.</p> <p>parte</p> <p>LUCREZIA fra sè Oh! qual raggio!</p> <p>GENNARO inchinandosi Signora, accogliete i saluti d'un cor non ingrato.</p> <p>Lucrezia si assicura della partenza del Duca, poi corre a prendere Gennaro.</p> <p>LUCREZIA Infelice! il veleno bevesti ...</p> <p>GENNARO Ah!</p>	<p>Az arany kancsót.</p> <p>LUCREZIA (Nagy Isten!)</p> <p>DUCA Az Ég legyen pártfogója!</p> <p>GENNARO Önnek is hasonlóképpen!</p> <p>LUCREZIA (Nincs nagyobb szörnyeteg nálad.)</p> <p>GENNARO Anyám, ezt imáidnak köszönhetem.</p> <p>DUCA (Reszkess, te gyalázatos! Ő csak az első áldozat.)</p> <p>Hercegné, tegyen véle kedve szerint, de tán legokosabb búcsút venni.</p> <p>LUCREZIA (Egy halvány reménysugár!)</p> <p>GENNARO Úrnőm, fogadja búcsúját egy hálátlan léleknek.</p> <p>LUCREZIA Te boldogtalan! Az imént mérget ittál.</p> <p>GENNARO Ah!</p>
--	--

LUCREZIA
Non far motto, trafitto cadresti.

GENNARO
Come?

LUCREZIA
dandogli un 'ampoletta
Prendi e parti: una goccia, una sola,
di quel farmaco vita ti dà.
Lo nascondi, t'affretta, t'involà,
t'accompagni del ciel la pietà.

GENNARO
Che mai sento! E null'altro che morte
aspettarmi io dovea in tua Corte!
Un rio genio mi pose la benda,
m'inspirò sì fatal securtà.

LUCREZIA
No, Gennaro ...

GENNARO
Forse, forse ...

LUCREZIA
... bevi e parti!

GENNARO
... una morte più orrenda
la tua destra, o malvagia, mi dà.

LUCREZIA
In me fida.

GENNARO
In te?

LUCREZIA
Sì, parti...

GENNARO
Cruda!

LUCREZIA
Morto in te vuole il Duca un rivale.

GENNARO
O cimento!

LUCREZIA
Nem szólhattam, mert akkor meg leszúrtak volna.

GENNARO
Hogyan?

LUCREZIA
Ezt vedd be és menekülj! Ellenméreg,
egy cseppje már elég, hogy hasson.
Rejtőzz el, siess, repülj!
Az ég kegye kísérjen útagon!

GENNARO
Mit hallok?! Mi mást is várhattam volna itt, mint
halált?!
Hályog volt szememen, hamis biztonságérzetbe
hagytam magam ringatni.

LUCREZIA
Kérlek, Gennaro, idd meg és menj!

GENNARO
Talán a legundorítóbb halált most osztja nekem jobb
kezed, te átkozott.

LUCREZIA
———

GENNARO
———

LUCREZIA
Bízz bennem!

GENNARO
Benned?

LUCREZIA
Igen. És menj!

GENNARO
Könyörtelen!

LUCREZIA
A herceg féltékeny rád, ezért akarja halálod.

GENNARO
Micsoda félreértés!

<p>LUCREZIA Ei ritorna a svenarti. Bevi e fuggi.</p> <p>GENNARO Oh dubbiezza fatale!</p> <p>LUCREZIA Bevi e fuggi... te'n prego, o Gennaro, Per ta madre, per quant'hai più caro.</p> <p>GENNARO Forse, ah! forse una morte più orrenda La tua destra, malvagia, mi dà. (Gennaro beve il contraveleno.)</p> <p>LUCREZIA Tu sei salvo! Oh supremo contento!... Quindi involati... affrettati... va, Deh! fuggi, fuggi, va Gennaro, fuggi, va.</p> <p>GENNARO Ti punisca, s'è in te tradimento, Chi più spero che t'abbia pietà.</p> <p>Lucrezia fa fuggire Gennaro per la porta segreta. Si presenta dal fondo Rustighello col Duca. Ella cade sopra una sedia.</p> <p>ATTO II</p> <p>SCENA I Piccola cortile che mette alla casa di Gennaro. Una finestra della casa è illuminata. È notte.</p> <p>RUSTIGHELLO E CORO DI SCHERANI Rischiata è la finestra. In Ferrara egli è tuttora. La fortuna al Duca è destra: Del rival vendetta avrà. Inoltriam: propizia è l'ora ... Bujo è il cielo ... alcun non v'ha ... Nessun non v'ha. Si avvicinano alla casa di Gennaro, odono rumore, e si arrestano. Ma ... silenzio ... un mormorio ... Un bisbiglio s'è levato ... È di gente un calpestio Più distinto udir si fa. Là in disparte, là in agguato Chi è s'esplori, e dove va.</p>	<p>LUCREZIA Ha itt talál élve, leszúr. Idd meg és menekülj!</p> <p>GENNARO Tébolyító kétely!</p> <p>LUCREZIA Idd meg és menj! Az édesanyádra kérek, Gennaro, ki számodra a legkedvesebb.</p> <p>GENNARO Talán a legundorítóbb halált most osztja nekem átkozott jobb kezed.</p> <p>LUCREZIA Megmenekültél! Oh, micsoda boldogság! Most pedig szökjél, Gennaróm! Menj!</p> <p>GENNARO Ha becsaptál, az büntessen, akitől leginkább kegyelmet vársz.</p> <p>ATTO II</p> <p>SCENA I Piccola cortile che mette alla casa di Gennaro. Una finestra della casa è illuminata. È notte.</p> <p>RUSTIGHELLO E CORO DI SCHERANI Az ablakból fény szűrődik. Még nem hagyta el Ferrarát. A hercegnek kedvez a szerencse, bosszút állhat vetélytársán. Gyerünk, itt az alkalmas pillanat. A Hold se világít... sehol senki.</p> <p>De csendet! Mi ez a zaj?</p> <p>Mintha valaki jönne.</p> <p>Ki leselkedik ott és merre tart?</p>
--	---

Si allontanono.

SCENA II

Orsini bussa alla porta di Gennaro. Egli apre ed esce.

GENNARO

Sei tu?

ORSINI

Son io.

Venir non vuoi, Gennaro, dalla Negroni?

Ogni piacer m'è scemo nol dividi tu.

GENNARO

Grave cagione a te mi toglie.

Per Venezia io parto fra pochi istanti.

ORSINI

E me qui lasci? ...

E uniti fino alla morte

Non giurammo entrambi

Essere in ogni evento?

GENNARO

È ver.

ORSINI

Mi tieni così tua fede, com'io la tengo?

GENNARO

E tu vien meco.

ORSINI

All'alba attendi, e vengo.

Al geniale invito mancar non posso.

GENNARO

Oh! questa tua Negroni m'è distinto auspicio ...

ORSINI

E a me piuttosto il tuo partir

Così notturno e solo ... così pensoso e mesto.

Resta, resta, Gennaro.

GENNARO

Odi ... e se il chiedi, io resto.

Minnaciata è la mia vita ...

Alla morte io son qui presso.

ORSINI

Che s'insidia?

SCENA II

GENNARO

Te vagy az?

ORSINI

Én.

Nincs kedved Negronihoz jönni, Gennaro?

Minden élvezet sekély, ha nem vagy benne társam.

GENNARO

Súlyos okom van elválni tőled.

Velencébe indulok mindjárt.

ORSINI

Itt hagysz?

Hogy síríg együtt leszünk

jóban-rosszban,

együtt esküdtünk meg.

GENNARO

Igaz.

ORSINI

Hát így állod szavad, míg én tartom eskümet?

GENNARO

Gyere te is!

ORSINI

Hajnalig várj, és akkor megyek.

Ezt a mesés meghívást ki nem hagyhatom.

GENNARO

Ez a Negroni hercegnő nekem felettébb gyanús.

ORSINI

Nekem meg a távozásod,

éjszaka, egyedül, zavartan és gondterhelten.

Maradj, Gennaro!

GENNARO

Nos, ha kéred, maradok.

Halálos veszélyben van

itt az életem.

ORSINI

Ki fenyeget?

<p>A me lo addita. Chi è costui?</p> <p>GENNARO Parla somnesso.</p> <p>Gennaro parla all'orecchio d'Orsini, e questo ride.</p> <p>RUSTIGHELLO E GLI SCHERANI Ci par tempo ... No: s'aspetti. L'importuno partirà.</p> <p>ORSINI ride Ah! ah!</p> <p>GENNARO Taci, taci, incauto.</p> <p>ORSINI Nè d'inganni tu sospetti? Quale in te credulità!</p> <p>GENNARO Taci incauto.</p> <p>ORSINI Ah! Gennaro, quale in te credulità!</p> <p>GENNARO Taci, taci.</p> <p>ORSINI Non sospetti?</p> <p>GENNARO Incauto!</p> <p>ORSINI Sconsigliato! Quale incredulità! Non sai tu di donna l'arti? Onde a lei ti mostri grato Ella ha finto di salvarti. Di veleni che ragioni? Dove fondi il tuo timor? Gentil donna è la Negroni; Uom è il Duca d'alto cor.</p> <p>GENNARO Tu conosci, appien tu sai</p>	<p>A nevét! Ki az?</p> <p>GENNARO Beszélj halkabban!</p> <p>RUSTIGHELLO E GLI SCHERANI Itt az idő! Ne, még ne! Az az alkalmatlankodó mindjét elmegy.</p> <p>ORSINI Haha!</p> <p>GENNARO Hallgass, vakmerő!</p> <p>ORSINI Nem is gyanítod, hogy rászédett? Mennyire hiszékeny vagy!</p> <p>GENNARO ----</p> <p>ORSINI ----</p> <p>GENNARO ----</p> <p>ORSINI ----</p> <p>GENNARO ----</p> <p>ORSINI Ennyire járatlan vagy még a női praktikákban? Micsoda hiszékenység!</p> <p>Csak hogy ujjja köré csavarjon, úgy csinált, mintha megmentette volna az életedet! Még hogy méreg?! Honnét ez a félelem? Negroni asszony nemes hölgy, a herceg pedig nagylelkű.</p> <p>GENNARO Ismersz engem,</p>
--	---

Se codardo io fui giammai,
Se un istante in faccia a morte
Mai fu scemo il mio valor.

ORSINI

Gentil dama è la Negroni;
Uomo è il Duca d'alto cor.

GENNARO

Pure adesso in questa Corte
M'è di guai presago il cor.

ORSINI

Va, se vuoi: tentar m'è caro,
Afferrar la mia ventura.

GENNARO

Addio dunque ...

ORSINI

Addio, Gennaro.

GENNARO

Veglia a te.

ORSINI

Ti rassicura.

Si abbracciano e si dividono, poi tornano ad
abbracciarsi.

GENNARO

Ah! non posso abbandonarti!

ORSINI

Ah! non io lasciar ti vo!

GENNARO

No, no.

ORSINI

No, no.

GENNARO

Al festin vo' seguirarti.

ORSINI Teco all'alba partirò.

Si tengono per mano.

ORSINI E GENNARO

Sia qual vuolsi il tuo destino,

gyáva sose voltam,
a halállal mindig
bátrtan szembe néztem.

ORSINI

GENNARO

De most itt, a herceg udvarában,
komoly aggályaim vannak.

ORSINI

Menj, ha akarsz, de e kalandtól el nem térítesz.

GENNARO

Ez esetben, Isten veled!

ORSINI

Isten veled, Gennaro!

GENNARO

Vigyázz magadra!

ORSINI

Csak óvatosan!

GENNARO

Ó, nem tudok elválni tőled!

ORSINI

Ó, nem akarlak elhagyni.

GENNARO

Nem!

ORSINI

Nem!

GENNARO

Elkísérlek az estélyre.

ORSINI

Hajnalban útra kelek veled.

ORSINI E GENNARO

Bármi legyen is a sorsod,

Esso è mio: lo giuro ancora.	az az enyém is, esküszöm!
ORSINI Mio Gennaro!	ORSINI Gennaróm!
GENNARO Caro Orsino!	GENNARO Drága Orsino!
ORSINI E GENNARO Teco sempre ... o viva, o mora. Qual due fiori a un solo stello, Qual due fronde a un ramo sol,	ORSINI E GENNARO Veled örökre, élve vagy halva, mint két virág egyazon száron, mint két levél egyazon ágon.
ORSINI Noi vedremo sereno il cielo.	ORSINI Együtt emeljük arcunkat a tiszta égre.
GENNARO O saremo curvati al suol.	GENNARO Vagy együtt hullik arcunk a porba.
Si abbracciano.	
ORSINI Ah! mio Gennaro! sempre insieme, O sarem curvati al suol. Mio Gennaro! sempre insieme, o viva, o mora.	ORSINI -----
GENNARO Caro Orsino! sempre insieme, O sarm curvati al suol. Caro Orsino! sempre insieme, o viva, o mora. Al festino.	GENNARO ----- Az estélyre!
ORSINI Sè e parti no. Oh mio Gennaro! ah! ah! Sia qual vuolsi il tuo destino, ecc.	ORSINI -----
GENNARO Oh caro Orsino! ah! ah! Sia qual vuolsi il tuo destino, ecc.	GENNARO -----
Partono.	
SCENA III Ritornano gli Scherani, Rustighello li trattiene.	SCENA III Ritornano gli Scherani, Rustighello li trattiene.
RUSTIGHELLO No! seguite.	RUSTIGHELLO Maradjatok!
SCHERANI A noi s'invola.	SCHERANI Megszökik előlünk!

RUSTIGHELLO
Nol seguite.
Stolti! Ei corre alla Negroni.

SCHERANI
Basta allora, basta allora.

RUSTIGHELLO
Stolti! al laccio ei corre.

SCHERANI
Non v'ha dubbio: al ver t'apponi.

RUSTIGHELLO E GLI SCHERANI
È tenace, è certo l'amo,
Che gittato al cieco è là.
Ir si lasci: ritorniamo.
Di ferir mestier non fa.

Partono.

SCENA IV
Sala nel palazzo Negroni illuminata e addobbata per festivo banchetto.

LIVORETTO
Viva il Madera! viva! viva!

VITELLOZZO
Evviva il Reno che scalda e avviva!

GAZELLA
Dei vini il Cipro è re.

PETRUCCI
I vini, per mia fè, son tutti buoni.

LIVORETTO
Viva il Madera!

PETRUCCI E GAZELLA
Viva, viva!

VITELLOZZO
Viva il Reno!

GAZELLA
Il Cipro.

TUTTI

RUSTIGHELLO
Maradjatok, ostobák!
Hisz épp Negronihoz tart.

SCHERANI
Ebből elég, utánuk!

RUSTIGHELLO
Ostobák, hisz épp a csapdánkba sétál be.

SCHERANI
Kétségtelen, igazad van.

RUSTIGHELLO E GLI SCHERANI
Vakon magától bekapta a csalit.
Hadd menjen, és mi is.
Most már nem
a mi dolgunk végezni vele.

SCENA IV
Sala nel palazzo Negroni illuminata e addobbata per festivo banchetto.

LIVORETTO
Éljen a madeirai bor!

VITELLOZZO
Éljen a éltető, tüzes rajnai!

GAZELLA
A ciprusi a borok királya!

PETRUCCI
Szerintem minden bor jó.

LIVORETTO
———

PETRUCCI E GAZELLA
———

VITELLOZZO
———

GAZELLA
———

TUTTI

Tutti son buoni ... viva! viva!

ORSINI

Io stimo quel che brilla,
Siccome la scintilla,
Che desta il Dio d'amor
Nell'occhio seduttor
Della Negroni.

LIVORETTO E VITELLOZZO

Viva la Negroni!

ORSINI, PETRUCCI E GAZELLA

Viva!

LIVORETTO E VITELLOZZO

Viva il Madera!

TUTTI

Viva! viva! Benedetto, a lei si tocchi!
Si beva a' suoi begli occhi!
Amore la formò,
Ciprigna in lei versò
Tutti i suoi doni.
Viva la Negroni!
Viva! viva!

Bevono.

GUBETTA

s'alza
(Ebbri son già: convien tentar che resti in soli.)

GENNARO

si allontana
(Noiato io sono.)

ORSINI

Ebbene? Gennaro, a toi t'involi?
Odi il novello brindisi da me composto un giorno.

GUBETTA

ridendo
Ah! ah!

ORSINI

Chi ride?

GUBETTA

Ridono quanti ci sono intorno.

ORSINI

ORSINI

Áldom a szikrázóan csillogó bort,
mely megidézi Ámort
Negroni csábos tekintetében.

LIVORETTO E VITELLOZZO

Éljen Negroni hercegnő!

ORSINI, PETRUCCI E GAZELLA

LIVORETTO E VITELLOZZO

Éljen a madeirai bor!

TUTTI

Éljen ő, és áldassék a bor, mit reá iszunk!
Koccintsunk szép szemeire!
Ámor alkotása, a ciprusi Vénusz
neki ajándékozta minden báját.
Éljen Negroni hercegnő!

GUBETTA

(Részegek, ideje elkülöníteni őket.)

GENNARO

(Unatkozom.)

ORSINI

Mi az, Gennaro, már mész is?
Hallgasd meg legújabb bordalomat!

GUBETTA

Haha!

ORSINI

Ki merészel nevetni?

GUBETTA

Minden jelenlévő!

ORSINI

Come?	Hogyan?
GUBETTA beffeggiandolo Ah! ah! ah! l'esimio lirico!	GUBETTA Hahaha! A koszorús költő!
ORSINI M'insulteresti tu?	ORSINI Sértegetsz?!
GUBETTA S'egli è insultarti il ridere, Far nol poss'io di più, ride Ah, ah, ah!	GUBETTA Ha a nevetés sért, jobban nem is tudnálak. Hahaha!
ORSINI M'insulti?	ORSINI Sértegetsz?
GUBETTA Ah, ah, ah!	GUBETTA ———
ORSINI alzandosi Marrano di Castiglia!	ORSINI Szemét kasztíliai!
GUBETTA Scheran Trasteverino!	GUBETTA Róma-alsó legalja!
Orsini afferra un coltello.	
DAME Cielo! costui si battono!	DAME Egek! Ezek összeverekszenek!
LIVORETTO, VITELLOZZO, PETRUCCI E GAZELLA trattenendo Orsini Che far? t'acqueta, Orsino.	LIVORETTO, VITELLOZZO, PETRUCCI E GAZELLA Mit csináltok?! Higgadj le, Orsino!
DAME Fuggiam, fuggiam di qua.	DAME El innen!
Le dame fuggono.	
ORSINI Marrano!	ORSINI Te aljas!
GUBETTA Trasteverino!	GUBETTA Róma szennyje, te!
LIVORETTO, VITELLOZZO, PETRUCCI E GAZELLA T'acqueta.	LIVORETTO, VITELLOZZO, PETRUCCI E GAZELLA Nyugalom!
ORSINI E GUBETTA	ORSINI E GUBETTA

Io ti darò, balordo,
Un tal di me ricordo,
Che temperante e sobrio
Per sempre ti farà.

GENNARO, LIVORETTO, VITELLOZZO, PETRUCCI E
GAZELLA
Finitela, cospetto!
All'ospite rispetto ... Olà!
O tutta quanta accorrere
Farete la città.

SCENA V

LIVORETTO
Pace, pace per ora ...

VITELLOZZO
Avrete il tempo di battervi
Doman da cavalieri,
Non col pungal come assassin di strada.

ORSINI, GENNARO E GUBETTA
È ver.

GENNARO
Ma delle nostre spade che femmo noi?

ORSINI
Le abbiám disposte fuori.

GENNARO, PETRUCCI, GUBETTA E GAZELLA
Non ci pensi più.

GUBETTA
Beviam, signori.

GAZELLA
Ma intanto sbigotite ci han lasciate le dame.

GUBETTA
Torneranno: ed ultimamente chiederemo scusa.

UN COPPIERE
vestito di nero, che porta in giro una bottiglia
Vin di Siracusa.

ORSINI, LIVOROTTO, VITELLOZZO, PETRUCCI,
GAZELLA E GUBETTA
Ottimo per mia fè!

Olyat kapsz, te rohadék,
amitől eszedbe jut mindjárt,
és többé nem felejtéd el,
mi a jólnevelt józanság.

GENNARO, LIVORETTO, VITELLOZZO, PETRUCCI E
GAZELLA
Hagyjátok abba!
Vendégségben vagytok! Hé!
Idecsódítitek az egész várost!

SCENA V

LIVORETTO
Nyugodjatok el végre!

VITELLOZZO
Ráér holnap lovag módjára elégtételt venni, nem
mint közönséges útonálló.

ORSINI, GENNARO E GUBETTA
Igaz.

GENNARO
De hol vannak a fegyvereink?

ORSINI
Kint le kellett tennünk őket.

GENNARO, PETRUCCI, GUBETTA E GAZELLA
Lépünk túl ezen!

GUBETTA
Igyunk, uraim!

GAZELLA
Mindeközben a hölgyek itthagytak minket.

GUBETTA
Vissza fognak jönni, és utólag bocsánatot kérünk.

UN COPPIERE
A siracusai bor!

ORSINI, LIVOROTTO, VITELLOZZO, PETRUCCI,
GAZELLA E GUBETTA
Hitünk szerint való!

Versano e bevono tutti. Gubetta versa il bicchiere dietro le spalle.

GENNARO
(Maffio, vedesti? lo Spagnuolo non beve.)

ORSINI
(Che importa? È naturale: ebbro esser deve.)

GUBETTA
barcollando
Or, se gli piace, amici, può schiccherar Orsin
Versi a sua posta, perchè poeta ognun faria tal vino.

ORSINI
Sì: a tuo dispetto.

GLI ALTRI
Una ballata, Orsino.

ORSINI
Il segreto per esser felici
So per prova e l'insegno agli amici
Sia sereno, sia nubilo il cielo,
Ogni tempo, sia caldo, sia gelo,
Scherzo e bevo, e derido gl'insani
Che si dan del futuro pensier.
Non curiamo l'incerto domani,
Se quest'oggi n'è dato a goder.

GLI ALTRI
Sì, non curiamo l'incerto domani,
Se quest'oggi n'è dato a goder.

VOCE
di dentro
La gioja de' profani è un fumo passaggier.

CORO
di dentro
La gioja de' profani è un fumo passaggier.

GENNARO
Quai voci!

ORSINI
Alcun si prende gioco di noi.

TUTTI
Chi mai sarà?

ORSINI

GENNARO
Maffio, láttad? A spanyol nem iszik.

ORSINI
Kit érdekel? Persze, hisz már részeg.

GUBETTA
Ha Orsini is úgy akarja, rukkoljon ki valamivel!
Ez a bor bárkiből költőt csinál.

ORSINI
Igen, a legnagyobb bosszúságodra.

GLI ALTRI
Egy balladát, Orsino!

ORSINI
A boldogság titkát gyakorlatból ismerem,
és most megtanítom nektek, barátaim!
Legyen az ég tiszta vagy felhős,
legyen hőség, vagy fagyjon,
vigadok és iszom, a hülyékre fittyet hányok,
akik a jövőn tépelődnek.
Ne törődj a bizonytalan holnappal,
hisz ma van a vigalom napja.

GLI ALTRI
Úgy is van!

VOCE
A világi öröm tovaszálló füst.

CORO
———

GENNARO
Miféle hangok ezek?!

ORSINI
Valaki szórakozik velünk.

TUTTI
Ugyan ki?

ORSINI

<p>Scommetto che delle dame Una malizia è questa.</p> <p>GLI ALTRI Un'altra strofa, Orsino.</p> <p>ORSINI La strofa è presta. Profittiamo degli'anni fiorenti, Il piacer li fa correr più lenti; Se vecchiezza con livida faccia Stammi a tergo e mia vita minaccia, Scherzo e bevo, e derido gl'insani, ecc.</p> <p>GLI ALTRI Sì, non curiamo, ecc.</p> <p>CORO di dentro La gioja de' profani è un fumo passaggier.</p> <p>Si spengono le faci.</p> <p>ORSINI Gennaro! ...</p> <p>GENNARO Maffio! Vedi? Si spengono le faci.</p> <p>ORSINI A farsi grave incomincia lo scherzo.</p> <p>TUTTI Usciam. Son chiuse tutte le porte! Ove siam noi venuti?</p> <p>SCENA VI S'apre la porta del fondo, e si presenta Lucrezia vestita tutta in nero, con gente armata.</p> <p>LUCREZIA Presso Lucrezia Borgia.</p> <p>GLI ALTRI con orrore Ah! siam perduti!</p> <p>LUCREZIA Sì, son la Borgia.</p>	<p>Biztos a hölgyek ugratnak minket.</p> <p>GLI ALTRI Még egy strófát, Orsino!</p> <p>ORSINI A strófa kész, íme. Virágkorodat használd ki, az évek folyását lassítja a kéj. Ha a vénség undok pofájával már a hátamban van, sőt halállal fenyeget, vigadok és iszom, a hülyékre fittyet hányok...</p> <p>GLI ALTRI Úgy is van!</p> <p>CORO A világi öröm tovaszálló füst.</p> <p>ORSINI Gennaro!</p> <p>GENNARO Maffio, látod ezt? Kialszanak a fáklyák.</p> <p>ORSINI Kezd komolyra fordulni ez a tréfa.</p> <p>TUTTI El innen! Minden ajtó zárva. Hová kerültünk?</p> <p>SCENA VI S'apre la porta del fondo, e si presenta Lucrezia vestita tutta in nero, con gente armata.</p> <p>LUCREZIA Lucrezia Borgiahoz!</p> <p>GLI ALTRI Jaj, elvesztünk!</p> <p>LUCREZIA Igen, a Borgia vagyok!</p>
--	---

<p>Un ballo, un tristo ballo voi mi deste in Venezia lo rendo a voi una cena in Ferrara.</p> <p>GLI ALTRI Oh, noi traditi!</p> <p>LUCREZIA Voi salvi ed impuniti credeste invano: Dell'ingiuria mia piena vendetta ho già: Cinque son pronti strati funebri Per coprirvi estinti, poichè il veleno a voi temprato è presto.</p> <p>GENNARO avanzandosi Non bastan cinque: avvi mestier del sesto.</p> <p>LUCREZIA sbigottita Gennaro! ... o ciel! ...</p> <p>GENNARO Perire io saprò cogli amici.</p> <p>LUCREZIA ai soldati Ite: chiudete tutte le sbarre, E per rumor che ascolti, Nessuno in questa sala entrar s'attenti.</p> <p>ORSINI, LIVEROTTO, VITELLOZZO, PETRUCCI E GAZELLA Gennaro! ...</p> <p>GENNARO Amici! Amici!</p> <p>LUCREZIA Uscite.</p> <p>ORSINI, LIVEROTTO, VITELLOZZO, PETRUCCI E GAZELLA Oh, noi dolenti!</p> <p>Sono trascinati via.</p> <p>SCENA VII</p> <p>LUCREZIA Tu pur qui? non sei fuggito? Qual ti tenne avverso fato?</p>	<p>Ti gyászos estélyt adtatok számomra Velencében, én azt viszonzom most itt, Ferrarában.</p> <p>GLI ALTRI Jaj, tőrbe csaltak minket!</p> <p>LUCREZIA Hiába is gondoltátok, hogy megússzátok. Teljes a bosszúm a sérelemre. Az öt koporsó készen áll számotokra, a méreg mindjárt hat.</p> <p>GENNARO Öt nem lesz elég, gondoskodj hatodikról!</p> <p>LUCREZIA Gennaro! Egek!</p> <p>GENNARO Ha ők, úgy én is.</p> <p>LUCREZIA Menjetek, zárjátok le a koporsókat, és bármi zajt is halljatok, senki ne merészeljen ide bejönni.</p> <p>ORSINI, LIVEROTTO, VITELLOZZO, PETRUCCI E GAZELLA Gennaro!</p> <p>GENNARO Barátaim!</p> <p>LUCREZIA Távozzatok!</p> <p>ORSINI, LIVEROTTO, VITELLOZZO, PETRUCCI E GAZELLA Jaj, de szerencsétlenek is vagyunk!</p> <p>SCENA VII</p> <p>LUCREZIA Hát te itt vagy? Nem mentél el? Miféle végzet tartott vissza?</p>
--	---

GENNARO
Tutto, tutto ho presentito.

LUCREZIA
Sei di nuovo avvelenato.

GENNARO
cava l'ampolla del contravvaleno
Ne ho il rimedio ...

LUCREZIA
Ah! me'l rammento, ah! grazie al ciel ne do.

GENNARO
Cogli amici io sarò spento,
O con loro li partirò!

LUCREZIA
osservando l'ampolla
Ah! per te fia poco ancora,
Ah! non basta per gli amici ...

GENNARO
Non basta? ...

LUCREZI
No ...

GENNARO
Allor, signora, morrem tutti.

LUCREZI
Ah! che mai dici?

GENNARO
Voi primiera di mia mano
Preparativei a morir.

LUCREZIA
Io? ... Gennaro!

GENNARO
Sì.

LUCREZIA
Ascolta, insano ...

GENNARO
prende un coltello sulla tavola
Fermo io sono.

GENNARO
Tudtam, éreztem, hogy ez lesz!

LUCREZIA
Már megint meg vagy mérgezve.

GENNARO
Még van az ellenmérgeből.

LUCREZIA
Ó, hát persze, hála az égnek!

GENNARO
Vagy a barátaimmal együtt halok meg,
vagy megosztom velük.

LUCREZIA
Ó, neked is alig elég,
barátaidnak már nem jut.

GENNARO
Nem elég?

LUCREZI
Nem.

GENNARO
Akkor, asszonyom, mind együtt halunk meg.

LUCREZI
Ó, mit beszélsz?

GENNARO
Hát készüljön, mert Ön előbb még kezeimtől meghal.

LUCREZIA
Én? Gennaro!

GENNARO
Igen.

LUCREZIA
Hallgass meg, te örült!

GENNARO
Elszánt vagyok.

LUCREZIA sbigottita (Che far? che dir?)	LUCREZIA (Mit tegyek? Mit mondjak?)
GENNARO Preparatevi.	GENNARO Készülj!
LUCREZIA Spietato! Me ferir? svenar potesti?	LUCREZIA Könyörtelen! Képes lennél megölni?
GENNARO Sì, lo posso: son disperato: Tutto, tutto, mi togliești. Non più indugi.	GENNARO Képes. Semmi reményem, mindentől megfosztottál. Ne is kérlelj!
LUCREZIA Ah! ferma, ferma.	LUCREZIA Jaj, megállj!
GENNARO Preparati.	GENNARO Készülj!
LUCREZIA Gennaro! ...	LUCREZIA Gennaro!
GENNARO risoluto Preparati	GENNARO ———
LUCREZIA Ferma ... Ah! ... un Borgia sei ...	LUCREZIA Megállj! Borgia vagy te is!
GENNARO gli cale il coltello Io?	GENNARO Én?!
LUCREZIA Fur tuoi padri i padri miei ... Ti risparmi un fallo orrendo ... Il tuo sangue non versar.	LUCREZIA Az én őseim a te őseid. Ezt a rémséget ne kövesd el! Ne támadj saját véredre!
GENNARO Son un Borgia?piangendo Oh ciel! che intendo! ...	GENNARO Én Borgia vagyok? Egek, mit kell megtudnom?!
LUCREZIA Ah! di più non domandar. M'odi, ah m'odi ... io non t'imploro Per voler serbarmi in vita! Mille volte al giorno io moro, Mille volte in cor ferita ... Per te prego ... ah! teco almeno	LUCREZIA Ó, többet ne kérdezz! Hallgass meg! Többé nem kérem, hogy kíméld életemet. Ezerszer halok meg minden nap vérző szívvel. Érted kérem!

<p>Ah! non voler incrudelir. Bevi ... bevi ... il rio veleno Ah! t'affretta, deh! t'affretta a prevenir.</p>	<p>Legalább magadhoz légy irgalommal. Idd meg ezt, hogy a méreg meg ne öljön!</p>
<p>GENNARO Son un Borgia!</p>	<p>GENNARO Én Borgia vagyok!</p>
<p>LUCREZIA Il tempo vola. Deh! cedi, cedi, Deh! t'affretta il veleno a prevenir ...</p>	<p>LUCREZIA Rohan az idő. Ebből elég! Vedd be az ellenmérget!</p>
<p>GENNARO Giusto cielo!</p>	<p>GENNARO Igazságos ég!</p>
<p>LUCREZIA Deh! cedi, il tempo vola. Ah! t'affretta il veleno a prevenir ... Bevi, sì, Gennaro, bevi ... Deh! t'affretta il veleno a prevenir ...</p>	<p>LUCREZIA -----</p>
<p>GENNARO come ascoltando Maffio muore.</p>	<p>GENNARO Maffio meghal.</p>
<p>LUCREZIA Cedi ... per tua madre!</p>	<p>LUCREZIA Elég! Anyádra kérem.</p>
<p>GENNARO Va: tu sola sei cagion del suo dolore.</p>	<p>GENNARO Igen! Te vagy az oka anyám szenvedéseinek.</p>
<p>LUCREZIA No, no: Gennaro ...</p>	<p>LUCREZIA Nem. Gennaro!</p>
<p>GENNARO L'opprimesti ...</p>	<p>GENNARO Miattad szenved.</p>
<p>LUCREZIA No! pensare.</p>	<p>LUCREZIA Ne gondold!</p>
<p>GENNARO Di lei che festi?</p>	<p>GENNARO Mit tettél vele?</p>
<p>LUCREZIA Vive ... ah vive ... e a te favella Col mio duol, col mio terror.</p>	<p>LUCREZIA Ő él. Fájdalmamból ő szól hozzád!</p>
<p>GENNARO Ciel! tu forse!</p>	<p>GENNARO Egek! Csak nem te?</p>
<p>LUCREZIA Ah! sì, son quella.</p>	<p>LUCREZIA Ó, igen. Én vagyok az.</p>

GENNARO

Tu! ... gran Dio! ... mi manca il cor ...

Cade sopra una sedia.

LUCREZIA

Figlio! ... figlio! ...

Olà! qualcuno! ... accorrete! ...

Aita! ... aita! ...

Niun m'ascolta ... è lunge ognuno.

Dio pietoso, il serba in vita ...

GENNARO

Cessa ... è tardi ...lo manco, io gelo ...

LUCREZIA

Me infelice!

GENNARO

Ho agl'occhi un velo ...

LUCREZIA

Mio Gennaro, un solo accento ...

GENNARO

Ah! Madre, se ognor lontano vissi al materno seno,
che a te pietoso Iddio m'unisca in morte almeno.

Madre, l'estremo anelito ch'io spiri sul tuo cor.

LUCREZIA

Figlio mio! Figlio mio!

GENNARO

Ah! si! Pietoso Iddio m'unisca in morte almeno
l'estremoanelito ch'io sospiri sul tuo cor... madre...

LUCREZIA

Figlio mio! Dio! Ah! Aita, aita!

GENNARO

Madre, io moro ... ah! io moro!

Spira.

LUCREZIA

con orrore

È spento ... è spento! ...

SCENA VIII

Si sente rumore e calpestio. S'aprono le porte.

GENNARO

Te?! Nagy Isten! Szívem kihagy!

LUCREZIA

Fiam! Hé, jöjjön már valaki!

Segítség!

Senki se hall, senki sincs itt.

Kegyves Isten, mentsd meg az életét!

GENNARO

Hagyd! Késő! Már végem... Fázom...

LUCREZIA

Én szerencsétlen!

GENNARO

Elhomályosodik minden.

LUCREZIA

Gennaróm, mozdulj meg!

GENNARO

Ó, anya! Az anyai szívtől megfosztva éltem. A kegyes
Isten a halálban egyesítsen veled! Anya! Hadd
leheljem ki kebleden lelkemet! ... Anya...

LUCREZIA

Fiam!

LUCREZIA

Fiam! Isten! Segítség!

GENNARO

Anya, ó, meghalok.

LUCREZIA

Meghalt!

SCENA VIII

LUCREZIA
Figlio! ... è spento! ... ah! figlio! ...

Entra il Duca e seguita.

DUCA
Dov'è desso? dov'è?

LUCREZIA
Desso!
additando Gennaro estinto
Miralo.

DUCA E CORO
Ah!

LUCREZIA
Era desso il figlio mio,
La mia speme, il mio conforto ...
Ei potea placarmi Iddio ...
Mi pareva far pura ancor ...
Ogni luce in lui m'è spenta ...
Il mio cuore con esso è morto.
Sul mio capo il cielo avventa
Il suo strale punitor.

CORO
Rio misero! orribil caso! ah!

LUCREZIA
Ah! era desso il figlio mio, ecc.

CORO
Si soccorra ... ella muor.

Lucrezia sviene in braccio alle damigelle.

LUCREZIA
Fiam!... Meghalt!... Ó, fiam!...

DUCA
Hol van a suhanc?

LUCREZIA
A suhanc, ő!

Nézd csak!

DUCA E CORO
Ah!

LUCREZIA
Ez a suhanc a fiam volt,
a reményem, a vígaszom.
Ő tudta volna megbékíteni irányomba az Istent,
lelkemet tisztára mosni.
Vele kialudt számomra minden fény.
Szívem az övével együtt halott.
Már fejem felett a menny büntető pallosa.

CORO
A szánnivaló, nyomorult kegyetlen!

LUCREZIA
———

CORO
Segítség, még meghal!